

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Wandelbos

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Wandelbos

Datum bezoek: 19 november 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Sandra Beekhoven

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren:

- Willem Kock, directeur
 - Ilja Hoogenberg-Engbers, ib-er
 - Linda van Huijsloot, leerkracht
 - Yasmina Hasni, ouder van leerlingen in groep 3 en 5.
 - Teresa Mullender, ouder van kinderen in groep 3 en 4.
- observaties bij enkele lessen: In de ochtend: groep 6-7-8, groep 1-2, groep 3-4-5. In de middag groep 3. Ook de viering is bijgewoond
 - een teamgesprek - aanwezig waren: het hele team en de consulente van Plein013

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Basisschool Wandelbos is gesitueerd aan de rand van Tilburg, omgeven door enerzijds een drukke straat, anderzijds een groene omgeving met een villawijk. Een kinderdagverblijf en peuterspeelzaal bevinden zich op hetzelfde groen omzoomde terrein.

De hele dag tijdens de audit werd de volgende uitspraak opgetekend “sinds Willem er is.....”. Het aantreden van de huidige directeur bijna twee jaar geleden heeft veel in gang gezet en onmiskenbaar een stempel gedrukt op Wandelbos. Niet alleen de directeur is nieuw, ook een behoorlijk groot deel van het team is nieuw. Opvallend is het aantal jonge mannen dat als leerkracht werkt.

Op Wandelbos wordt gewerkt met clusters van stamgroepen. De groepen 3,4, 5 en 6, 7, 8 vormen ieder een cluster. In de ochtend is er bij deze stamgroepen een bezetting van drie leerkrachten. De kinderen gaan verder de hele dag door uiteen in wisselende groepssamenstelling. Deze groepen worden geformeerd op basis van onderwijsbehoefte en kunde van de leerkracht.

Een bijzonder onderdeel van de audit was het bijwonen van de viering. Daar presenteerde elke groep met volle overtuiging een activiteit (voorlezen, zingen en dansen), aan elkaar en de aanwezige ouders.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevraagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Wandelbos weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

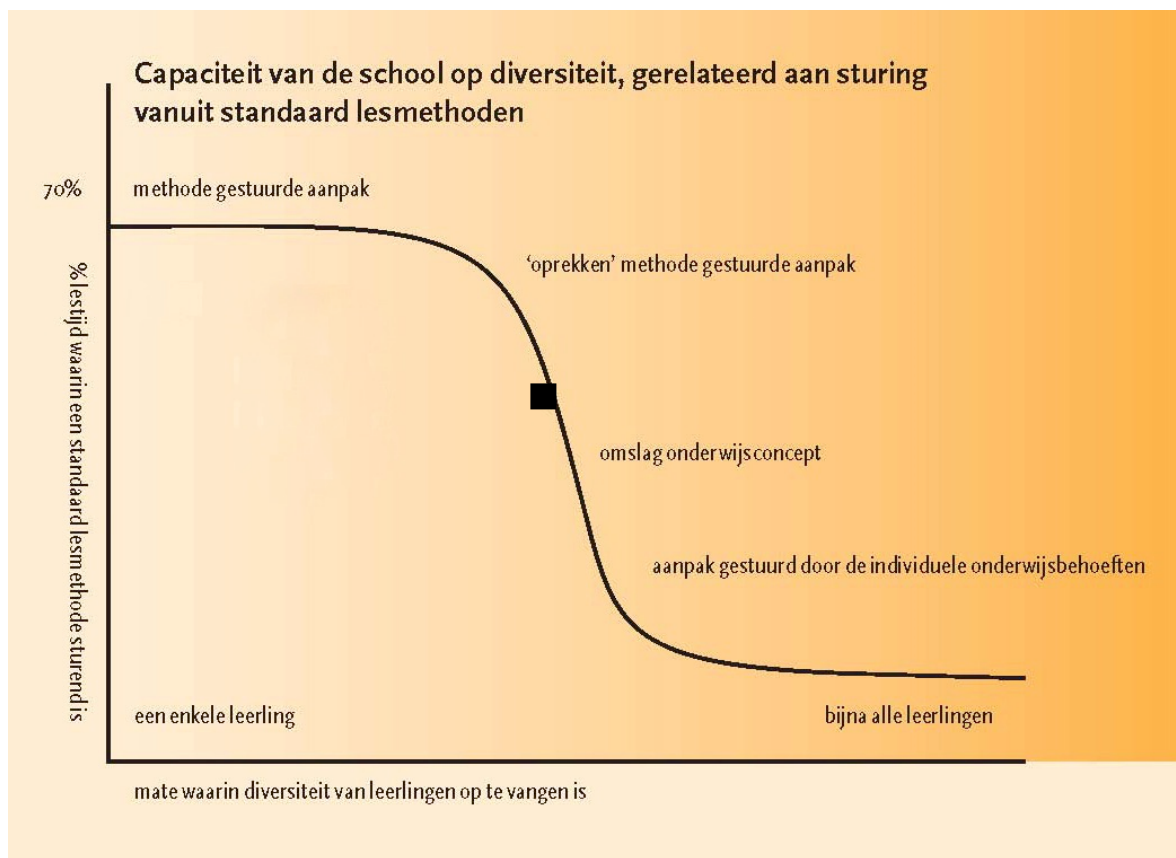
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Basisschool Wandelbos bevindt zich op positie

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas, te weten:
- ☐ onderwijsmaterialen
- ☒ de ruimtelijke omgeving: ruimten voor didactische begeleiding, gymzaal, aula met theater , speelplein en bos.
- ☒ specialistische expertise; In huis is kennis over ass, adhd, dyslexie, gedragsproblemen, onderwijsachterstanden en hoogbegaafdheid
- ☐ contacten met externe relaties

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een netwerkschool plus.

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

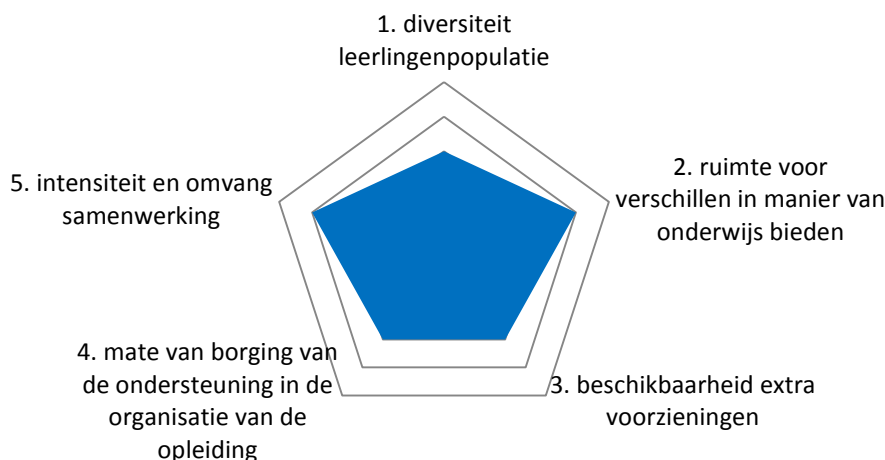
- ☐ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☐ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is Wandelbos te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie (1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Op de school komen leerlingen van diverse sociaal- en culturele afkomst. De diversiteit aan leerlingen met ondersteuningsbehoeften is minder groot.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling. In de ochtend is er vooral aandacht voor de kernvakken, in de middag voor andere vakken en dan worden zelfontdekkend leren en leerarrangementen ingezet.

Toelichting op de profilering:

De gekozen werkwijze met stamgroepen als basis en daarna een verdeling in groepen waarbij niveau en leerbehoefte worden meegenomen, biedt veel ruimte voor verschillen. Als bijkomend voordeel hebben leerlingen een paar keer per dag de kans in de nieuwe situatie (als ze na drie kwartier van bijv. lezen een

activiteit in een andere groep bij een andere leerkracht gaan doen) een frisse start te maken. Zo blijven minder geslaagde voorvallen niet te lang sluimeren.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Op Wandelbos is men actief bezig met teamleren. Zo waren ten tijde van de audit als leerdoelen op het bord in de lerarenkamer genoteerd het consequente gebruik van stoplicht en de inzet van een aantal gesprekstechnieken die bij coöperatief werken horen (genummerde koppen en 3 stappen interview). Dit zijn geschikte manieren om het leren op nog meer verschillende manieren aan te bieden. Deze werkvormen consequent vasthouden en inzetten is een flinke uitdaging en vraagt continu onderhoud.

In de kleutergroepen kan de ontwikkeling om steeds meer naar de leerlingen te kijken i.p.v. naar de methode verder worden uitgebouwd. De taalstimulering in de kleutergroepen kan worden verstrekt, door nog consequenter te benoemen wat er gebeurt, waarom iets moet of iets wordt gevraagd en daarbij complexer taalgebruik niet te schuwen.

Mocht de school zich in de richting van brede ondersteuningsschool willen ontwikkelen zou men kunnen starten met het nemen van kerndoelen en individuele leerlijnen als uitgangspunt. Het beheersen van de kerndoelen en leerlijnen is dan de eerste logische stap.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.

Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Er zijn veel mooie en bruikbare ruimtelijke voorzieningen beschikbaar. In het team is behoorlijk veel en verschillende expertise aanwezig.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

In de klaslokalen is het erg gehorig; als kinderen stil werken hoor je de tv waar het lokaal ernaast naar kijkt. Mocht dat als probleem worden ervaren kan misschien ook voor het voorkomen daarvan de ruimten worden benut (tv kijken in de aula bijv.).

Mogelijk kunnen LIO's worden ingezet om meer extra handen in de klas te krijgen.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.

Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

In vergelijking met voorgaande jaren is de verantwoordelijkheid voor extra ondersteuning lager in de organisatie belegd. Dat betekent dat er nog sprake is van ontwikkeling op het terrein van borging en het kennen van de juiste stappen. Met het maken van een ontwikkelingsperspectief is nog niet iedereen even vertrouwd.

Aan ouderbetrokkenheid wordt veel belang gehecht, dat helpt bij het gesprek over leerlingen met extra onderwijsbehoeften en het bespreken van de uitvoering van de geboden begeleiding.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

In het teamgesprek gaven sommige leerkrachten aan het ingewikkeld te vinden om bij het 'gewone' differentiëren ook nog leerlingen met ontwikkelingsperspectieven in de groep te hebben. Het team kan elkaar ondersteunen en helpen bij het proces van het formuleren van een ontwikkelingsperspectief en hoe daar vervolgens mee om te gaan in de groep. Door hierover veel uit te wisselen kan en de ervaring worden gedeeld en expertise verstevigd, en wordt de manier van werken meer geborgd.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.
Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Met scholen in de stuurgroep West is samenwerking rondom aanmelding van leerlingen. Met drie scholen van hetzelfde bestuur in de wijk is enige samenwerking, maar weinig met basisscholen van Plein013.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Samenwerking met andere scholen dan die van het eigen bestuur mogelijk en zinvol, bijv. om snel toegang te hebben tot expertise of oplossingen voor bepaalde ondersteuningsbehoeften.
Dat geldt natuurlijk eveneens voor contact met sbo en so scholen, men zou op inhoudelijke thema's kunnen uitwisselen of samenwerken.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team is kritisch over zichzelf en ambitieus. Men kan en wil veel diverse leerlingen onderwijs bieden, omdat men er voor iedereen in de wijk wil zijn. Ouders worden op een positieve manier benaderd en gezien als partners.

Het Wandelbos straalt het vertrouwen en de wens uit er voor veel leerlingen te zijn. Er wordt hard gewerkt aan verdere ontwikkeling. Daarbij is het zaak alle teamleden (oudgedienden en nieuwkomers) mee te nemen.

Bijlage Opbrengsten interview audit Het Wandelbos 19-11-2015

Aanwezig:

- Willem Kock, directeur
- Ilya Hoogenberg-Engbers, ib-er
- Linda van Huijksloot, leerkracht
- Yasmina Hasni, ouder van leerlingen in groep 3 en 5.
- Teresa Mullender, ouder van kinderen in groep 3 en 4.

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

☐	weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
	☐ laag
	☐ gemiddeld
	☐ hoog
☐	matig
☒	sterk

- *thuis taal:*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

De school heeft regelmatig te maken met kinderen die geen of amper Nederlands spreken.

- *culturele achtergrond*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Volgens de ouders is er een heel goede mix, goede balans tussen waar ouders vandaan komen en hun opleidingsniveau. Er zijn veel islamitische kinderen, maar er zijn nu meer dan voorheen ook Nederlandse kinderen en meer andere nationaliteiten. Volgens de leerkracht is er een sterke variëteit.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Niveau van leren is ook sterk gevarieerd, net als het taalniveau. Men let er goed op. Er worden veel coöperatieve werkvormen op school ingezet.

- *leerstijlen*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Op deze school werkt het niet goed om kinderen heel lang stil te laten zitten en instructie te geven. Men let daarom goed op de leerstijlen en hoe deze kinderen aan te spreken.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☒	weinig (minder dan 20 %)
☐	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

1 2 3 4

overdragen van kennis ☒ ☐ ☐ ☒ zelf ontdekken

's Ochtends: taal en rekenen (linker kruisje) (ook wel coöperatieve werkvormen). 's Middags: zelf ontdekkend leren en leerarrangementen (rechter kruisje). Dan gaan leerlingen veel naar buiten en doen aan kunst, cultuur, muziek en wereldoriëntatie.

kennis verwerven ☐ ☒ ☐ ☐ werken met kennis

klassikaal leren ☐ ☐ ☒ ☐ individueel en groepjes-leren

Vroeger werkte men heel klassikaal, tegenwoordig meer individueel en in groepjes. Ook door de gekozen opzet met het starten in grotere stamgroepen, die later in leerjaren uiteen gaan.

sturing van het leren door de leerkracht ☐ ☒ ☐ ☐ leerlingen sturen eigen leren

Meer sturing van leerkracht, maar wel stappen richting sturing door leerlingen. Leerlingen hebben bijvoorbeeld presentatiemappen.

alle leerlingen op basisniveau brengen ☐ ☐ ☐ ☒ het maximale uit elke leerling halen

leerstof bepaalt leerweg ☐ ☐ ☒ ☐ beginsituatie leerling bepaalt leerweg

De lesstof wordt steeds meer losgelaten, vooral in kleuterbouw. Er wordt meer gekeken naar wat bij de leerlingen past. Er is ook een plusklas gekomen. Er is veel beter overzicht van waar leerlingen staan.

nadruk op gestructureerde opdrachten ☐ ☒ ☒ ☐ nadruk op vrije opdrachten

Ook hier een duidelijk verschil tussen de ochtend en de middag. Beide komen dus ongeveer evenveel voor.

gelijke normering prestaties ☐ ☒ ☐ ☐ beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties

Er wordt wel gekeken naar vaardigheidsgroei, maar dat is niet doorslaggevend.

beoordeling door leerkracht ☐ ☒ ☐ ☐ zelfbeoordeling door leerling

Steeds meer beoordeling door leerlingen, bijvoorbeeld dat leerlingen op zichzelf reflecteren. Leerlingen mogen mee naar oudergesprekken (ouder-kindgesprek). Dit is in elke groep, 2x per jaar. Ouders ervaren dit als prettig.

evaluatie onderwijs door leerkracht ☒ ☐ ☐ ☐ evaluatie samen met leerlingen

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☐ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☒ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Voor leerlingen met speciale onderwijsbehoeften is er vooral veel aandacht in de groep: differentiatie. Maar ook remedial teaching is mogelijk. Bij de individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak; dat doen leerkrachten binnen hun groepsplannen.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☒ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☐ nee, niet of nauwelijks

Leerkrachten praten wel steeds vaker met leerlingen over wat werkt voor hen, bijvoorbeeld door inzet van Praat en teken.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

De groepen zijn als volgt ingedeeld: 1/2, 3/4/5, 6/7/8 (ook wel clusters genoemd). Op die groepen staan dan wel 3 leerkrachten (s'ochtends). Groepen worden zo klein mogelijk gehouden. Leerlingen gaan voor rekenen of taal niet altijd naar dezelfde leerkracht. Er wordt gekeken welke groep het beste bij welke leerkracht past, bij welke aanpak. Er wordt gekeken wat leerlingen nodig hebben, groep 8 krijgt bijvoorbeeld voor begrijpend lezen van de beste leerkracht. Voordeel is dat dezelfde leerkrachten vaak 2 of 3 jaar met dezelfde leerlingen werken. Leerlingen hebben een paar keer per dag kans op een nieuwe start, omdat ze een nieuwe activiteit bij een andere leerkracht beginnen.

Bij groepsindelingen wordt ook gekeken naar: jongen/meisje, vriendjes en zorgbehoefte.

De ouder vertelt dat doordat leerlingen niet de hele dag bij elkaar zitten, er minder onderlinge problemen/ ruzies/ irritaties voorkomen.

Voor groep 6/7/8 is het het tweede jaar dat zo gewerkt wordt, in de andere groepen is het dit jaar ook ingevoerd. Voor leerkrachten was dit wel wennen, maar ze vinden het fijn om in een cluster te werken.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): **30**

Het percentage leerkrachten dat leerdoelen en leerlijnen kent is in de kleutergroep wat groter, ook door Kijk. In de grotere groepen is dat lager. Bij kinderen met leerarrangementen zijn leerkrachten zich meer bewust van leerdoelen.

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

50

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen:

65

Van oudsher is de school pedagogisch beter dan didactisch.

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling:

20

Dit gebeurt met leerlingen als ze dat nodig hebben, dan is het iets speciaals en het is dus geen routine.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☒ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☐ teamaanpak

Dat gebeurt in eerste instantie in het cluster, de drie leerkrachten die samen de stamgroep hebben.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☒ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☐ vaak

Recentelijk wordt er aan ouders veel informatie gegeven over het onderwijs. Ouders hebben ook de mogelijkheid om in de klas te komen kijken.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

De school is bezig met teamleren. Daarin staat bijvoorbeeld coöperatief leren centraal en hoe leerkrachten het leren van leerlingen zichtbaar kunnen maken. Het directe instructie model beheerst men. De school gebruikt voor haar ontwikkeling de inzichten en ideeën van John Hattie en Marzano.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding (zie ook dataformulier)
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

In de groepen 1-2 is 12 uur per week een onderwijsassistent en een stagiaire.

Op alle groepen worden verschillende vak leerkrachten ingezet (14 uur in groep 3 tot en met 8, 10 uur in alle groepen). Er is een stagiaire bewegen in groep 1-2.

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Consulent van Plein 013 is er ongeveer 6 uur per week, wordt ingezet op alle groepen.

2 uur per week ib coaching

14 uur per week rt.

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*
 - alternatieve methodes, nl. rekenen Maatwerk,
 - gericht op visuele informatieverwerking, nl. Speciale leesbegeleiding
 - gericht op sensomotorische informatieverwerking, nl. REC Rivierenland – fijne motoriekkoffer
 - anders, nl methode Piep (begaafde kleuters)
- methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Structureel Coöperatief Leren
- Aanwezige materialen 1x Air Cushion, 12x geluiddempers.
- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

Er zijn meerdere ruimtes voor didactische begeleiding.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Inpandige gymzaal, ruimte voor kleutergym en een aula met een theater.

Met sociaal cultureel werk worden naschoolse activiteiten georganiseerd.

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Bibliotheek.

buitenruimten

Speelplein en bos.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
		visuele beperkingen
		auditieve beperkingen
	X	spraak/taal belemmeringen
		cognitieve beperkingen
		motorische beperkingen
		beperkingen door langdurige ziekte
X		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
X		ADHD
X		dyslexie
	X	overige psychiatrische aandoeningen
X		gedragsproblemen
X		onderwijsachterstanden andere culturen
x		anders, nl.hoogbegaafdheid

De ib-er is zeer deskundig op het gebied van meer- en hoogbegaafdheid.
Een leerkracht heeft de master Sen, drie leerkrachten zijn ook rt-er.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				X
Bureau Jeugdzorg	X			
GGD				x
GGZ	X			
MEE	X			
(Kinder)ziekenhuis	X			
Revalidatiekliniek	X			
Justitiële inrichting	X			
Gemeente, leerplicht		X		
Politie		X		
anders, nl. ...				

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

De leerkracht . Ondersteuningsplan werd vroeger door rt-er gemaakt, nu door leerkracht (wel met hulp indien nodig). Ook diagnostisch leesonderzoek wordt nu door de leerkracht gedaan en niet meer door rt-er.

Ondersteuning is nu meer ingebed; het was eerst bovenschools belegd. In de beleidsstukken heeft het een geringe plek, in de praktijk een omvangrijke.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

Er is geen specifiek beleid. Het wordt eerder binnen de groep opgelost. De school is niet sterk gericht op achterstanden, daar wordt vooral praktisch mee om gegaan.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Parnassys, Kijk, Scol. Na 6 weken in groep 1 en groep 3 wordt de quickscan van het diagnostisch protocol hoogbegaafdheid afgenomen.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

Men werkt met de 1 zorg-route. Als de leerkracht denkt dat het niet meer met het groepsplan opgelost kan worden, wordt gekeken of er buiten de klas hulp nodig is (bijv met rt). Men is nog niet helemaal gewend aan het ontwikkelingsperspectief. Leerlingen met achterstand worden nog vooral in de groep geholpen.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Er is alleen geen protocol voor dyscalculie.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*

- *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
- *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
- *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
- *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Ouders worden bij al deze fasen betrokken, zo vertelt ook de ouder tijdens het interview.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er wordt samengewerkt met 3 andere basisscholen, die ook onder de stichting vallen. Deze scholen hebben gezamenlijk een projectmedewerker die zaken in de wijk oppakt. Er is wel overleg tussen de ib-ers, maar daar is nog ontwikkeling mogelijk. Er zijn duidelijke afspraken over de aanmelding van leerlingen uit de verschillende wijken (bijvoorbeeld over de verspreiding van folders). De directeuren zitten samen in de stuurgroep West.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Er is weinig samenwerking met andere scholen van Plein 013.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

Er is ib-overleg en regelmatig ook informeel overleg.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Consulent van Plein 013 is er ongeveer 4 uur per week. Verder heeft de school gebruik gemaakt van de Taalhulp en de Taalklas.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Samenwerking met de peuterspeelzaal (met vve) en het kinderdagverblijf is heel goed geregeld. De ouderkamer wordt gezamenlijk gebruikt (voor bijv. het taalprogramma). Er is ook warme overdracht. Het merendeel van de leerlingen in groep 1 heeft geen gebruik gemaakt van peuterspeelzaal en kinderdagverblijf. Dit is wel aan het veranderen.

Samenwerking met vo gaat via POVO. Er is ook terugkoppeling van hoe leerlingen terecht komen. Er is meer opstroom dan afstroom in het vo.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Er is weinig samenwerking met sbo of so. Er zijn wel wat leerlingen doorverwezen, die blijken echt op hun plek te zijn in het so.

Er is wel cluster 2 begeleiding voor een leerling met een onderwijsarrangement.

Afsluitende opmerkingen:

De sfeer op school is goed. Alle kinderen kennen elkaar. Zaken als pestgedrag worden bijvoorbeeld snel opgelost.